
Aðgerðir í menntamálum: Fjölgum kennurum

Lilja Alfreðsdóttir
mennta- og menningarmálaráðherra

Öflugt menntakerfi er forsenda framfara

- Hugarfarið „*Mennt er máttur.*“
- Viðurkenning á störfum kennara
- Allir geta lært

Yfirlit

- I. Eflum menntun á Íslandi – menntastefna til 2030
- II. Bregðast þarf við kennarapörf
- III. Viðurkenning á störfum kennara
- IV. Önnur ríki hafa brugðist við

I. Eflum menntun á Íslandi – menntastefna til 2030

---

1. Læsi og íslenskan	haust 2018	✓
2. Nýliðun kennara	mars 2019	✓
3. Færni framtíðar	á áætlun	✓
4. Verk-, iðn-, starfs- og tæknigreinar	á áætlun	✓
5. Lánasjóður íslenskra námsmanna	á áætlun	✓
6. Endurskoðun námskrár grunnskóla	á áætlun	✓
7. Fjármögnun og gæði háskólastigsins	á áætlun	✓
8. Símenntun og endurmenntun	á áætlun	✓

II. Bregðast þarf við kennarapörf

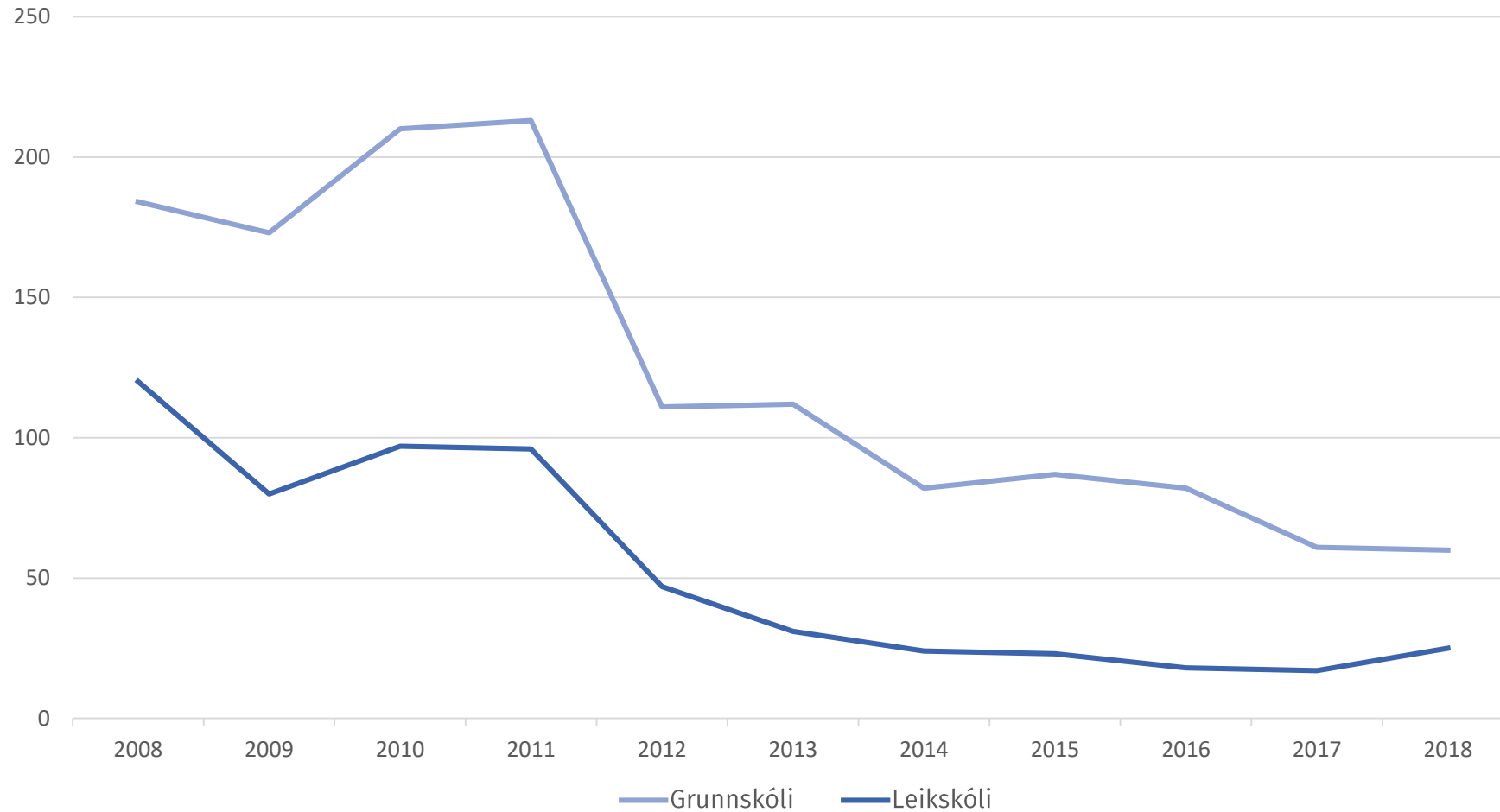

- Innritun í leik- og grunnskólakennaranám hefur dregist saman um 40% frá 2008
- Háskólarnir ná ekki að brautskrá nægilega marga kennara til að mæta þörfum fyrir nýliðun – þarf 270 árlega en meðaltalið er tæplega 90 síðastliðin 4 ár
- Frá árinu 2014 hafa aðeins útskrifast 354 grunnskólakennarar og 70 leikskólakennarar
- Hátt brotthvarf er meðal nýliða í kennslu, einkum fyrstu þrjú starfsár þeirra
- 2032: 1.500 – 2.270 framtíðarpörf

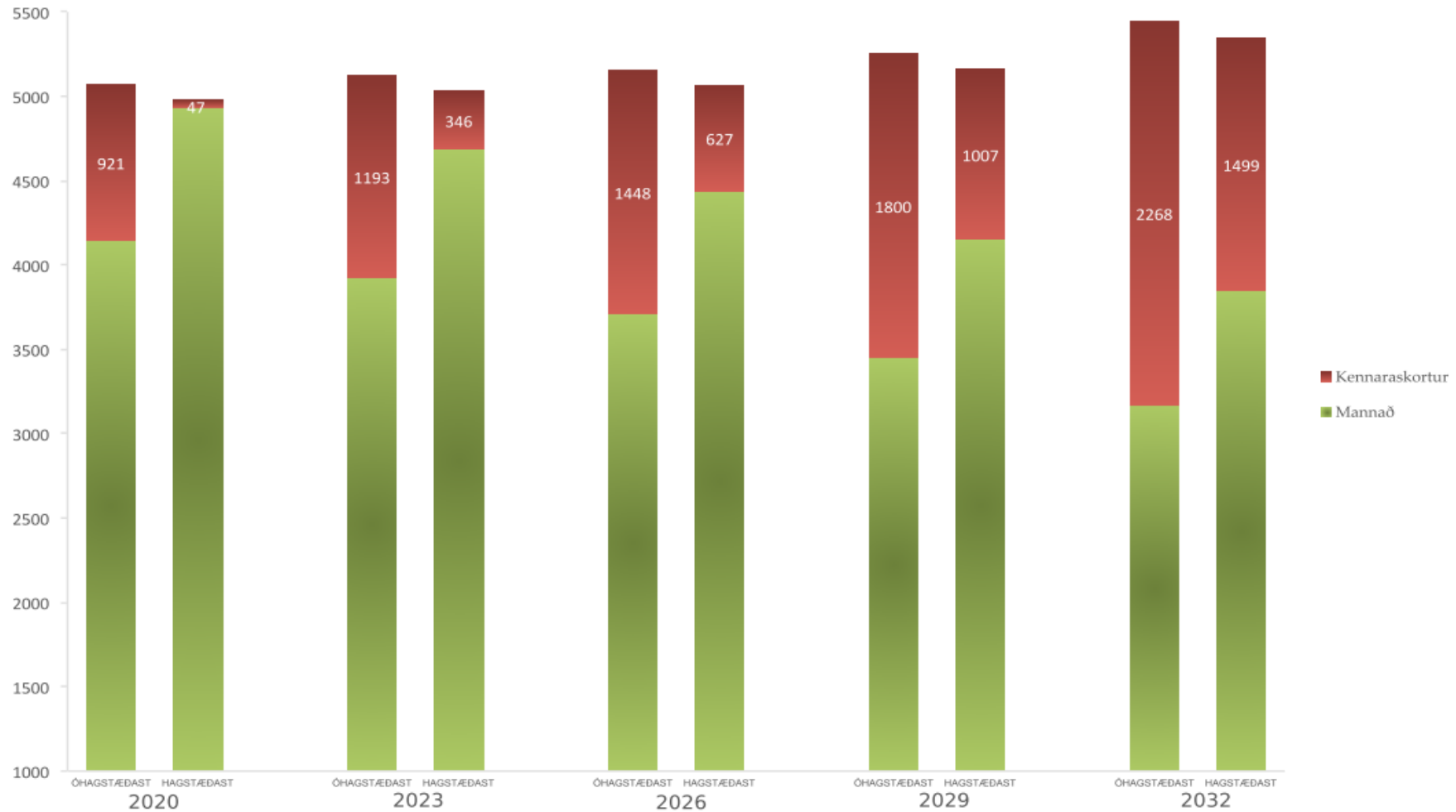
II. Bregðast þarf við kennarapörf

Brautskráningar B.Ed: Leikskólafræði: 80% fækkun - Grunnskólafræði: 67% fækkun

II. Bregðast þarf við kennarapörf

Kennarapörf í grunnskólum

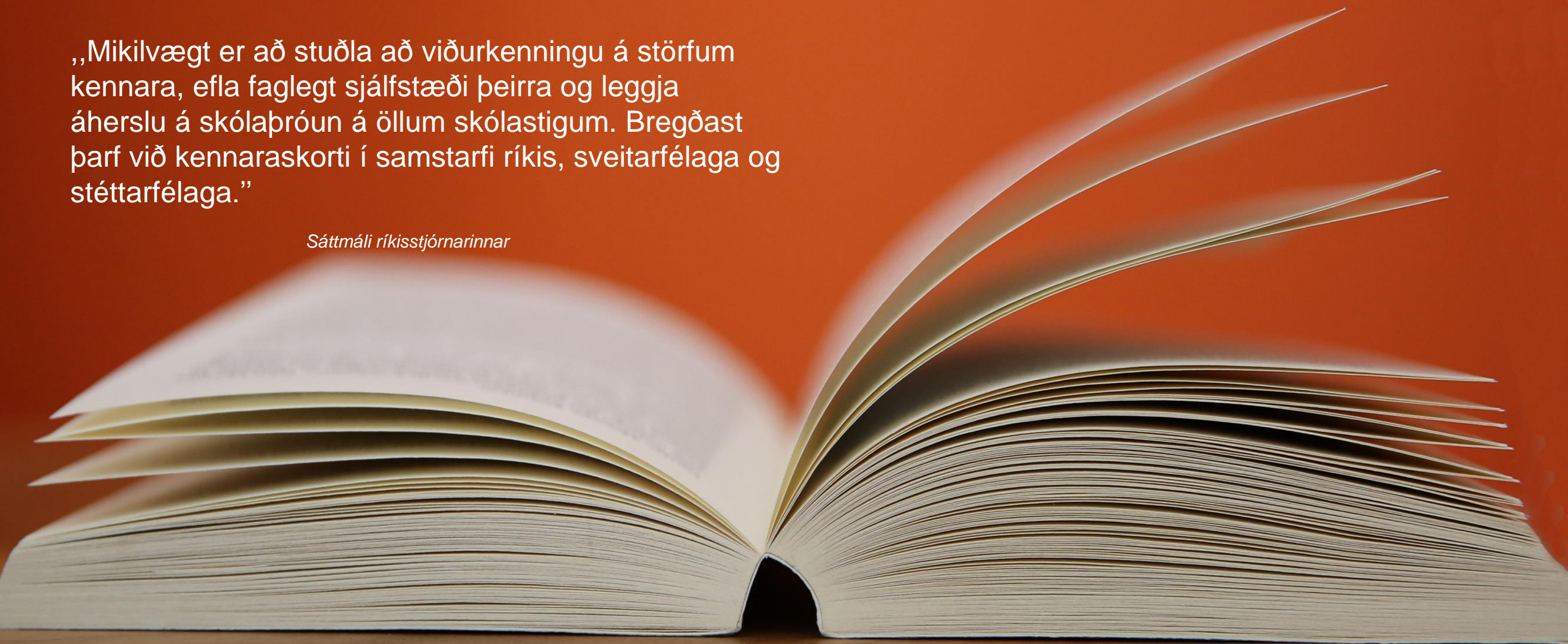

III. Viðurkenning á störfum kennara

„Mikilvægt er að stuðla að viðurkenningu á störfum kennara, efla faglegt sjálfstæði þeirra og leggja áherslu á skólaþróun á öllum skólastigum. Bregðast þarf við kennaraskorti í samstarfi ríkis, sveitarfélaga og stéttarfélaga.”

Sáttmáli ríkisstjórnarinnar

III. Viðurkenning á störfum kennara

Viðamikið og gott samstarf skóla, ríkis, sveitarafélaga og atvinnulífsins

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Háskólinn
á Akureyri

LISTAHÁSKÓLI ÍSLANDS
Iceland Academy of the Arts

KENNASAMBAND
ÍSLANDS

Samtök iðnaðarins

Stjórnarráð Íslands

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið

Stjórnarráð Íslands

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

III. Viðurkenning á störfum kennara

VIÐ VILJUM:

- **Fjölga** kennurum
- Efla **starfsnám** kennaranema
- Hvetja kennaranema til þess að **klára nám** sitt á **tilsettum tíma**
- Fjölga kennurum sem hafa sérþekkingu á **leiðsögn við kennaranema** og **nýútskrifaða kennara**

VIÐ ÆTLUM:

- Að setja ný lög **um menntun og ráðningu**
- Að **bjóða** nemendum á lokaári launað starfsnám
- Að **bjóða** nemendum á lokaári námsstyrk
- Að **styrkja** reynda kennara til að sérhæfa sig í starfstengdri leiðsögn

---

III. Viðurkenning á störfum kennara

Heildstæð aðgerðaráætlun í fimm liðum:

---

1. Launað starfsnám á lokaári M.Ed.
2. Námsstyrkur til kennaranema á lokaári M.Ed.
3. Styrkur til starfandi kennara í nám í starfstengdri leiðsögn og markviss leiðsögn nýliða
4. *Leiðir til stuðnings við kennaranema við Listaháskóla Íslands og Háskólann í Reykjavík*
5. *Leiðir til stuðnings við annað kennaranám s.s. framhalds- og tónlistarskólakennara*

Aðgerð 1: Launað starfsnám

- Nemendum á lokaári M.Ed. náms til kennsluréttinda á leik- og grunnskólastigi býðst launað starfsnám frá og með næsta hausti.
- Markmiðið er að hvetja nemendur til þess að klára nám sitt á tilsettum tíma og að þeir hefji störf sem fyrst að námi loknu.
- Starfsnámið skal vera í minnst 50% starfshlutfalli við leik- eða grunnskóla í eitt skólaár og fá nemendur greitt samkvæmt kjarasamningi.
- Kennaranemar njóta leiðsagnar reynds kennara á vettvangi og þess verður gætt að þeir hafi jafnframt svigrúm til að vinna að lokaverkefnum sínum.

Aðgerð 2: Námsstyrkir til kennaranema

- Nemendur á lokaári M.Ed. náms til kennsluréttinda á leik- og grunnskólastigi geta sótt um námsstyrk frá og með næsta hausti
- Markmið styrksins er að auðvelda nemendum að sinna lokaverkefnum sínum samhliða launuðu starfsnámi og skapa hvata til þess að nemendur klári nám sitt á tilsettum tíma
- Styrkurinn nemur alls 800.000 kr. og greiðist í tvennu lagi
- Fyrri greiðslan er bundin við skil verkefnisáætlunar lokaverkefnis og hin síðari við skil á lokaverkefni innan ákveðins tíma

---

Aðgerð 3: Styrkir til starfandi kennara

- Leiðsagnakennarar skipta lykilmáli við að sporna gegn brotthvarfi nýútskrifaðra kennara
- Mesta hættan er á brotthvarfi fyrstu þrjú árin í starfi
- Mennta- og menningarmálaráðuneytið mun styrkja HÍ og HA til að fjölga útskrifuðum kennurum með sérhæfingu í starfstengdri leiðsögn
- Námið er þrjár annir og er sniðið að starfandi kennurum

Aðgerð 4: Leiðir til stuðnings við kennaranema við LHÍ og HR

Ráðuneytið mun í samvinnu við Listaháskóla Íslands og Háskólann í Reykjavík vinna tillögur og kostnaðargreiningu

---

Aðgerð 5: Leiðir til stuðnings við annað kennaranám s.s. framhalds- og tónlistarkennara

---

Ráðuneytið í samvinnu við háskólana og Samband íslenskra sveitarfélaga mun greina hvort útfærsla á annars konar launuðu starfsnámi henti eða hvort finna þurfi aðra hvata og stuðning fyrir þessa kennaranema

---

III. Viðurkenning á störfum kennara

Umfang aðgerða

- Umfang aðgerðanna er 1.585 m.kr til ársins 2025.
- Áætlaður kostnaður vegna námsstyrks 1.560 m.kr
- Áætlaður kostnaður vegna náms í starfstengdri leiðsögn 25. m.kr

Sú braut sem menntun markar
hverjum manni ákvarðar
framtíð hans.

III. Viðurkenning á störfum kennara

Nýtt frumvarp um menntun og ráðningu

VIÐ VILJUM:

- **Tryggja réttindi** og starfsöryggi kennara á skólastigunum þremur
- **Auka sveigjanleika** kennara og samfelli milli skólastiga
- **Fjölga** kennurum
- **Fjölga tækifærum** kennara til starfsþróunar og auka gæði skólastarfs
- Draga fram **mikilvægi kennarastarfsins** og þá sérhæfðu hæfni sem starfið krefst

VIÐ ÆTLUM:

- Að lögfesta ákvæði um **hæfniramma** kennara
- Að gefa út **eitt leyfisbréf** til kennslu sem byggir á **hæfni** kennara
- Að stuðla að því að leyfisbréf kennara ásamt **hæfni** þeirra sé **grundvöllur ráðninga**
- Að lögfesta **kennararáð**

IV. Önnur ríki hafa brugðist við

Menntakerfi eru borin
uppi af kennurum sem
leggja grunn af öllum
öðrum störfum í
samfélaginu.

IV. Önnur ríki hafa brugðist við

Noregur: Sértekir styrkir til kennaranema í gegnum námslánakerfið til að styra flæði kennara inn á þau svæði þar sem þörfin er mest og fá fleiri kennara til að stefna á kennslu yngri barna

Svíþjóð: Sérstakur styrkur sem gerir kennurum og starfsfólki frístunda kleift að bæta við menntun sína og auka þar með starfsmöguleika.

Bretland: Aukinn persónuafsláttur til þeirra sem klára kennaranám á tilteknum tíma og fara að kenna í grunnskólum

Nýja Sjáland: Kennurum í enskumælandi löndum boðið 5.000\$ í flutningsstyrk ef þeir koma til að kenna á Nýja Sjálandi

